

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Calea Regele Ferdinand 64-66
Telefon: 61.

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN
POLITIKAINAPILAP

CLUJ, 1936. V. ÉVFOLYAM
NOVEMBER 18.
268. SZÁM Szerda

A fájdalom-mentes halál

Javaslatát Ponsonby lord ezidén is előterjesztette az angol felsőházban, mert szintén élete főcéljául tűzte ki, hogy az immár szinte akuttá vált „euthanasia” kérdését végre dülőre vigye és keresztülerősíktolja azt a törvényjavaslatot, mely adott esetekben feljogosítja az orvosokat arra, hogy menthetetlen betegeiket az élet kínjaitól megszabadítsák. Eppen úgy, mint nagy elődje, lord Monyhan, a nagy orvos, nagy emberbarát és az élet szentségének nagy tisztelője tette minden évben, amíg élt. A törvényjavaslatot azonban ismét elutasították, pedig senkinek se jutott eszébe, hogy Monyhanról, vagy Ponsonbyról feltételezze azt, hogy konok következetességű lépéseikben érdekek vezették és vezetik. Nem. Azt mindenki tudja, hogy az immár elhunyt Monyhan és jelenlegi követője jót akartak. Jót a szenvedő, menthetetlenül a halál karjában vergődő embertársaikkal szemben. És mégis ugyanolyan konok következetességgel utasították vissza a fájdalom-mentes törvényes halál gondolatát ez idén is, mint azelőtt, pedig nem lehetne azt állítani, hogy az alsó- és felsőházak tagjai embertárszeretőbbek lenének, mint Monyhan volt, vagy jobban szívükön viselnék még a menthetetlenek sorsát is, de valamit mégis meglehet állapítani, azt, hogy jobban tisztelték és tisztelik az élet szentségének kitörülhetetlen törvényét, azt a parancsot, mely ellentmondás nélkül ott világít a huszadik század horizontján, hogy az életet nincs joga elvenni senkinek. Egyfelől...

Igen, egyfelől, mert másfelől ugyanezek a törvénytisztelők, az élet szentségének ugyanez elismerői minden nagyobb és mélyebb gondolkodás nélkül megszavazták a hadiszerek fejlesztésére irányuló tiz-tizenöt és husz millió fontokat, holott tudták, hogy ezek a fegyverek nem az életet, hanem igenis a rettentő és nem fájdalommentes halált jelentik. Másfelől...

Valóban óriási ellentétek vágányain dübörög keresztül naponta az élet mozdonya, megmagyarázhatatlan sántái gondolatokén és isteni érényekén. Óramű pontossággal megismétlődő ellentmondásokon, amelyekről ma már minden írni, olvasni tudó tudja, hogy nagyon helytelenek, kiküszöbölendők és még sem tud, vagy nem akar segíteni rajta. A valóban „euthanasia” szorulóknál előveszi a szerncsétlen végbe fulladt élet fájdalommentes elmúlásának lehetőségét, kínok, elviselhetetlen szenvedések századhuszuszágú perceire, óráira, esetleg heteire itél egyfelől és hullahegyek alapjait ké-

szíti el a másik oldalon azok számára, akik élnek, örülnek, ha süt a nap és tudnak sirni az őszi esővel. Örülni és sirni tudó, mindenképpen élő fiatalok számára, akiknek az élete szent és sérthetetlen, mint annak a valaminek, vagy valakinek gondolata, aki teremtette.

Pedig a tömeg-euthanasiaának vannak ellenapostolai is, többnyire halkszavu gondolkozók. Az a baj, hogy nagyon is halkszavuak és ha akak közöttük egy-egy Jaurés, azt puska-golyóval küldi másvilágra a nemzeti

hőssé emelt háboru emberi megtestesítője.

Óraműpontossággal ismétlődnek az események. Vajjon ismét eldőrdül a revolvergolyó, mely a béke halálát jelenti hosszú időre?... (myt.)

Eden mondotta:

Már semmi sincs a versaillesi békeszerződésből, ami Németországot kötelezhetné

Saját belátásától jügg Angliának, hogy háboru esetén miképpen támogassa Franciaországot — Az olasz sajtó szerint Jugoszlávia és Itália között történelmi tényeken alapuló baráti kapcsolatok vannak — Németország idegeskedik az angol-olasz Földközi-tengeri megegyezés miatt — Még mindig nem érkeztek döntő stádiumba a Madrid körüli harcok

(LONDON.) A félhivatalos Reuter hírszolgálati iroda külpolitikai beszámolója során megállapítja, hogy az a német lépés, mely a versaillesi szerződés utolsó megkötését is felmondotta, mindenütt és sehol se keltett feltűnést. Állításának igazolására felhossa, hogy az angol sajtó azt írja, hogy Berlin bejelentése Londonban nem, de Prága, Páris és Budapestben is nagy szenzációt keltett. A francia újságok szerint Páris szinte várta már ezt az utolsó gátlebontást, míg Londont, Prágát nagyon kínosan érintette. A cseh lapokból az tűnik ki, hogy Prága tudott erről a német elhatározásról, míg Londont és Párist annál nagyobb meglepetés érte. Végül Budapest lapjai leszögezik, hogy egyedül Budapest volt elkészülve a német felségjogok korlátlan kiterjesztésére, míg a többi érdekelt nem. Reuter ezekből az adatokból azt a következtetést vonta le, hogy minden állam már eleve beleegyezését adja a megváltoztathatatlanba, de

igyekezik nem tetszésének lehetőleg más érdekelt államok ellenkező vélemény-híresztelésével kifejezést adni. Az olasz sajtó álláspontját ebben a kérdésben a legáltalában a Tevere képviseli, mely így ír: Csodálatos, hogy a Harmadik Birodalomnak is küzdenie kell felségjogainak teljes elismertetése érdekében, holott az már több, mint természetes, hogy egy olyan hatalmas nemzetet többé az őt megillető jogok gyakorlásában korlátozni lehetetlenség. Az osztrák lapok kedvezően fogadták a lépést és megjegyzik, hogy ez az öntudatos célratörés újabb lépése volt. Ezek után már csak a gyarmatkérdés és a külföldön élők (németek) teljes jogainak elismertetése következhetik, hogy Németország a vesztes háboru viharából szabadulva újra diadalmas erővel foglalja el háboru előtti helyét a nemzetek között. A bécsi sajtó ezzel a kérdéssel kapcsolatosan Schmidt dr. külügyi államtitkár berlini útjának idejét is bejelenti és pedig e hó 18-ra.

torsággal küzdenek. A formális ütközeteket bombavető repülőgépek és tankok segítségével vívják és amint Burgosból jelentik, sor kerül a mérgező gázakra is. Valenciából viszont azt a hírt közlik, hogy a nemzeti csapatok embertelen módon lövik le a kezeikbe került foglyokat, ami ellen a nemzetközi vöröskereszt-hez fordulnak orvoslásért. Szintén valenciai magánjelentés közli, hogy Caballero és Del Bayo Barcelonába utaznak, hogy a katalán-kormány nál a további küzdelemre emberanyagot kérjenek, viszont Burgos közli hogy elfogott szikratávirat szerint a szovjet két teljesen felfegyverzett ezredet indított utnak barcelonai rendeltetéssel a harcok folytatására.

KÉT HELYEN IS ATLEPTEN A MANZANARES-FOLYÓT (RABAT.) A sevillei rádió híradása megerősíti azt a hírt, hogy Barrela ezredes hadoszlopa megszállta a madridi egyetemi vártól északra fekvő parkot. Meg nem erősített hírek szerint két nemzeti hadoszlop estefelől átlépte két helyen is a Manzanares-folyót és Madrid külvárosai felé vette útját.

VANNAK-E SZERZŐDÉSEK FEGYVERES KÖTELEZETTSÉGEI ANGLIÁNAK?

(LONDON.) (Reuter.) Fenti kérdés foglalkoztatja most az angol és francia közvéleményt egyaránt. Hoare tengerészetiügyi miniszter ugyan is multheti alsóházi beszédében többek között kifejtette azt is, hogy Anglia e pillanatban vállalt kötelezettségek szempontjából előnyösebb helyzetben van, mint volt 1914-ben. Akkor tudvalevőleg kénytelen volt Franciaország és Oroszország mellé állani a fennálló katonai szerződés értelmében. Hoarenak ez a kijelen-

Az angol alsóház ülése

(LONDON.) (Reuter.) Tegnap másodszori olvasásban is elfogadta az alsóház Sir John Simon belügyminiszter hosszabb beszéde után a rendvédelmi törvényjavaslatot. Azután került sor a külpolitikai tárgyú interpellációkra. Egy kérdésre, hogy van-e, illetve volt-e tudomása az angol külügyminisztériumnak a legutóbbi német lépésről, Eden azt felelte, hogy tudomása volt a készülő bejelentésről, egy további kérdésre, hogy van-e még valami a versaillesi békeszerződésből, ami Németországot még kötelezheti, azt felelte, hogy nincs. Dawidson képviselő a szovjet ügyében felírt inter-

pellációt nem mondotta el.

SCHACHT DR. TÖRÖKORSZÁGBA UTAZOTT

(BERLIN.) (NTL.) Dr. Hja'már Schacht birodalmi miniszter a török kormány meghívására Ankarába utazott. Ugyanakkor meghívás érkezett Iranból is, miért is Schacht Ankarából Teheranba utazik.

MÉG MINDIG NINCS DÖNTÉS MADRIDBAN

(TOLEDÓ.) (Reuter.) Bár a nemzeti csapatoknak sikerült elfoglalni Madrid északnyugati negyedét, a harcok döntő stádiumba mégse érkeztek, mert — Reuter szerint — a védők kétségbeeséssel határos bá-

Megérkeztek az őszi és téli férfiszövetek

TIRMAN

posztóáruházába. Str. Reg.
Maria No. 26.

tése érthető feltűnést keltett Franciaországban az angol kormány többször hangsúlyozta azt, hogy a Népszövetség és a régi Locarno-szerződés alapján az angol tudvalevően katonai kötelezettségeket von maga után. A Foreign Office, hogy a francia kedélyeket megnyugtassa nyilatkozatot adott ki, melyben helyreigazítja Hoare szavait és pedig a következőképpen: A tengerészetiügyi miniszter csak azt akarta mondani, hogy nincs Angliának módosítási kötelezettsége, ami azt jelenti, hogy belátásától függ, hogy háború esetén melyik fegyvernemmel (szárazföldi hadsereg, légi haderő, vagy tengerészet) siessen Franciaország segítségére. Ez a magyarázat a Reuter diplomáciai levelezője szerint, még nagyobb feltűnést keltett, mert homályosabbá tette a kérdést.

A MEGGYILKOLT II. MIKLÓS CÁR UNOKAÖCCSE BELGRÁDBAN

(BELGRÁD.) (Reuter.) Vladimirovics Andrej nagyherceg, a meggyilkolt II. Miklós orosz cár unokaöccse tegnap Belgrádba érkezett. Hivatalosan: utazása magánjellegű, beavatottak közlése szerint azonban a nagyherceg útjának politikai jellege van.

II. LAJOS, MONACO URALKODÓ HERCEGE MAGYARORSZAGON

(BUDAPEST.) (MTI.) Monaco uralkodó hercege tegnap Budapestre érkezett, ahonnan ma Keszthelyre utazik, hogy résztvegyen a Festetics herceg által rendezett vadászatban.

HORTHY KORMANYZÓ OLASZORSZÁGI UTJA

(RÓMA.) (Stefani.) Horthy magyar kormányzó olaszországi útjának teljes itáliai programját most dolgozzák ki Rómában. Előreláthatólag e hó 24-én indul, 25-én érkezik az olasz fővárosba, 26-án csapatszemlén, 27-én flottaszemlén vesz részt Nápolyban és vissza 28-án indul a magyar fővárosba. A kormányzó Viktor Emánuel olasz uralkodó és családjának vendége lesz.

CIANO HAZAUTAZOTT

(BUDAPEST.) (MTI.) Az olasz külügyminiszter 4 napi budapesti tartózkodás után visszautazott Rómába. Bucsúztatására megjelentek a magyar közelet előkelőségei, a kormány tagjai és az olasz és német, valamint ciztrák diplomáciai kar. Ciano a határról meleghangú táviratban mondott köszönetet a szíves fogadtatás és vendégátadásért.

AZ ESZT VEZÉRKARI FŐNÖK BERLINBEN

(BERLIN.) (NTI.) Ree vezérőrnagy, az eszt hadsereg vezérkari főnöke többnapos tartózkodásra Berlinbe érkezett, hol Blomborg marsall képviselétében magasrangú katonai előkelőségek fogadták. Az eszt vezérkari főnököt berlini tartózkodása során Hitler kancellár is fogadja.

JUGOSZLAVIA ÉS ITALIA KÖZÖTT TÖRTÉNELMI TÉNYEK A BARÁTI KAPCSOLATOK

(BELGRÁD.) (Reuter.) A belgrádi sajtó egyre melegebb hangon ír Olaszországról és az olasz-jugoszláv barátságról. Nagy meglepé-

déssel közlik a fővárosi lapok a triestei Piccolo egy cikke, melyben az olasz lap kimutatja, hogy a két állam között történelmileg kimutatható a baráti kapcsolat, amelynek fenntartása tehát csak szerencsés ismételése a multnak.

NEMET-OLASZ ELLENTETEKRŐL IR AZ ANGOL SAJTÓ

(LONDON.) (Reuter.) A Daily Telegraph már a múlt héten megemlítette, hogy az angol-olasz földközítengeri, kétoldali megegyezés tervében nincs összhang Berlin és Róma között. Most, hogy ez a kérdés Grandi londoni olasz követ római útjával kapcsolatosan felvetődött, a Daily Telegraph megismétli előző állítását a következőkben:

„Kétségtelenül nagyon fontos okai vannak Grandinak arra, hogy most amikor a benemavatókózi konferencia ugyyszólván nap-nap mellett ülésezik, elhagyja Londont. Ez az ok az angol-olasz álláspontok egyengetése és jelentéstétel Mussolininek az Eden-nel lefolytatott tárgyalásokról melyekről azonban Ribbentropp is informálta Berlint. Berlin állítólag sietett is római követe, Hassel útján tudomására hozni az olasz kormányt, hogy nem nézné jó szemmel, ha Anglia és Itália a Harmadik Birodalom kihagyásával kötné meg a bilaterális földközítengeri egyezményt és ha ez mégis megtörténne akkor a Ciano-féle berlini és berchtesgadeni tárgyalásokat és megállapodásokat semmisnek lenne kénytelen tekinteni.

TOVÁBB TARTANAK A LETARTÓZTATÁSOK MOSZKVA-BAN

(LONDON.) (Reuter.) Moszkvában és az egész Szovjet területén tovább tartanak a politikai letartóztatások, melyek főleg németek és eloroszosodott németek ellen irányulnak. Az ok: kémkedés büntette, annak ellenére, hogy a Reuter beszerezett információi szerint ezt a vádat eddig egyetlen esetben sem sikerült igazolni. Ugyancsak a Reuter közli, hogy a szovjet-vezetőség a moszkvai német megbízott által átnyújtott tiltakozó jegyzékre még mindig nem adott választ, annak ellenére, hogy vasárnap a német követ azt megfelelő formában megsűrgette.

UJABB OLASZ HADMŰVELETEK ABESSZINIÁBAN

(RÓMA.) (Stefani.) Graziani alkirály rendeletére Addis-abebai kiinduló ponttal megkezdődtek a had-

műveletek a még meghódítatlan északi részek katonai megszállására. Az első felderítő, 30 tagból álló bombavető repülőraj tegnap már át is repülte a még független tartományokat, anélkül, hogy bombát vagy bárminemű fegyvert használatba vett volna.

KIUJULTAK A ZSIDÓELLENES MOZGALMAK VILNÁBAN

(VILNA.) (Reuter.) Tegnap az egyetemen a keresztény diákság a végén véres verekezésbe fulladt tüntetést rendezett a zsidó hallgatóság ellen, melyet kiszorított az egyetemről. A helyszínrre siető hatósági közegek csak nehezen tudták helyreállítani a rendet.

MEG MINDIG ELLENKEZNEK AZ ARABOK PALESTINÁBAN

(JERUZSÁLEM.) (Reuter.) Az arab vezetőség Wauchope palesztinai angol helytartó ismételt felszólítása ellenére se hajlandó a Szentföldre érkezett hatlagu u. n. királyi bizottságról tudni, még kevésbé tárgyalni vele, mindaddig, amíg előfeltételt a további zsidó bevándorlások betiltását kötelezőleg meg nem ígéri. Angol politikai körök véleménye szerint az utat ehhez a nem várt magatartáshoz az arab vezetők számára Irak új miniszteriumai és miniszterelnöke — kikkel Ghazi, az uralkodó is egyetért — szabták meg, amin az Evening Standard szerint azok után, hogy a lázadók vezére, Kawakji, Bagdadban a kormány szívesen látott vendége, nem is lehet csodálkozni.

JAPÁN-NEMET KOMMUNISTAELENES EGYEZMÉNY

(SANGHAI.) A japán cenzura kitöröl minden olyan hírt, amely a kommunistaellenes egyezmény kötésében érdekben folytatott német-japán tárgyalásokról szól. A tárgyalások különben Tokióban kezdődtek meg. A részletek hiányoznak, de valószínűleg megnyerik az egyezményhez Olaszország csatlakozását is.

A KISANTANT EGYEZKEDESE

(PÁRIS.) A Le Temps szerint a kisantant nem hajlandó megengedni a trianoni szerződés Magyarország újra fegyverkezésére vonatkozó záradékainak egyoldalú felmondását. A jelen körülmények azonban olyan természetűek, hogy a kisantant államok között a legteljesebb egységre van szükség.

November 20-án összehívták a törvényhozásügyi bizottságát

Megválasztották a parlament új vezetését

(BUCURESTI.) Tegnap délután a szenátus Dimitriu elnökletével ülést tartott. Purcareanu a szenátus helyeslése közben újra Dimitriut javasolta elnöknek, aki megköszönte jelölést, majd nemzeti érdekekre hivatkozva kijelentette, hogy a jelölést Transsylvania képviselőjének, Lapedatu miniszternek, az Akadémia elnökének és Ardeal exponensének engedi át, azon Ardealé-nak, — amit semmilyen emberi hatalom nem választhat el tőlünk. Lapedatut ezután egyhangulag szenátusi elnöké választották, amit a miniszter

köszönettel vett tudomásul, utalva arra, hogy megválasztásában annak hangsúlyozását látja, hogy a csatlakozó területeknek az anyaországgal való szolidaritása meggingthatatlan. Majd Alimanisteanu, Sandulescu, Purcareanu, Banescu, Ciugureanu és Hakman személyében megválasztották az alelnököket.

A képviselőházban Stanescu elnökletével Saveanut választották meg elnöknek. Alelnöknek pedig Totinot, Lobontziut és Dan Parteniet.

(BUCURESTI.) A képviselőház másik három alelnököt ma választ-

ják meg. Valószínűleg P. Ghiata, Rosculetz és Slavescu személyében. A kamara választmányi bizottságának elnöke Donescu, előadója I. Vantu, a költségvetési előadó Zamfirescu lesz.

A törvényhozás külügyi bizottságát Antonescu külügyminiszter becsatolójának meghallgatására f. hó 20-án, pénteken délután 3 órára összehívták. Antonescu hír szerint Beck lengyel külügyminiszterrel meghívást kapott, hogy látogasson el november folyamán Lengyelországba.

Előzőleg egyébként a kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Tătărescu bejelentette, hogy Dimitriu hajlandónak mutatkozott arra, hogy elnöki helyét Lapedatunak adja át. A minisztertanács ezután elhatározta, hogy nagyobb számban képviselteti magát a szenátusi elnökválasztáson, majd kimondotta az ónapári hívók templomainak lefoglalását.

A CLUJI VIRÁGKERTESZEK UJABB KOLLEKTIV LÉPÉSE

(CLUJ.) A város derék kertészei ez év augusztus utolsó felében, az ardeali kertészeti egyesület kiállításával kapcsolatosan rendezett kongresszus alkalmával szép munkát végeztek és most egy újabb eredménytel gazdagították az ország gazdasági életének virágzó előhaladását. Egyszerű kertészműhelyek szövetkezetbe tömörülve, megteremtették Clujon, a Regina Maria 16. szám alatti „Flora” virágüzletet. Sok nehézség és vajadás előzte meg ennek a szövetkezeti üzletnek a megnyitását. Különböző érdekközösségek, egyenmag gondolatok, féltékenységek egész sorozatát át győzött végre a szövetkezeti akarat dicséretes gondolata.

A „Flora” szövetkezet harmadéves fennállása óta szerényen végezte a maga fontos feladatát s ez a hároméves munka, amelyet az országos kertészeti egyesület Ardeal-részi fiókjának égisze alatt végzett: meglátott az itt Clujon nemrég kiállított virágújdonságokon és tanúbizonyságot tettek a most nemrég lezajlott bucarestii kiállításon is.

De nem lennének igazságosak, ha nem említenék meg azon vezetőket is, akik fáradhatatlanul és jankadatul buzgalommal tartották ébren ennek a gondolatnak nemes célját. Az első helyen a szövetkezet lelkét, Banga Ferenc elnököt kell kiemelniük. Segítő társai, az önzetlenségéről ismert Szabó József alelnök, a pártatlanul szerény Berényi Lajos pénztáros, a költői lelkületű Incze János, a halkszavú Kun József, a mindig vitatkozó, de jót akaró Turós József, mint igazgatósági tagok, a rigorózus Ullmann Ferenc szövetkezeti ellenőr, aki ennek az üzletnek megnyitása előtt sok egészséges gondolatot adott, B. Adorján Jenő, a szövetkezet kitűnő segítése, a hivatalos lapnak, a „Kertész Posta”-nak szerkesztője, aki egyben az ügyesen dolgozó szövetkezet titkári ügyeit végzi. De ott találjuk Cluj városának, valamint Ardeal több városának is ismert kitűnő kertészeit, akik maradtak nélkül erős oszlopai a „Flora” szövetkezetnek. Cluj városa ismét büszke lehet, hogy az ország nemzetgazdasági életének történelméhez hozzájárult a nevét.

Ha volna számonkérés a történelemben...

Spanyol földön még mindig ádáz dühvel tombol a testvérharc. Egyes hírek szerint eddig több, mint 30 ezer, más források szerint viszont 250 ezer halálos áldozata van a polgárháborúnak. És hát még az anyagi károk! Pénzzel ki sem lehet fejteni a veszteséget, amely nemcsak a spanyolokat, de a műértékek elpusztulása révén az egész világ kulturális közönségét is közelről érinti. Nevek és jelzők zsongnak a fülkékben, amikor a tomboló szörnyűségekről szóló híreket olvassuk. Toledo, Alcazar... több, mint 2000 esztendő kultúrelmélei hagytak nyomot itt. Görögök, rómaiak, gótok, arabok, zsidók, keresztény spanyolok: mind-mind hozzájárultak a toledoi Alcazar létrejöttéhez. Most pusztá rom. Bombak, gyújtó gránátok hamvasztották el az ősi kultúrelméket. Segovia... a középkori román építőművészet egyik legsodálatosabb remeke: a segoviai székesegyház is csak volt. Testvérkéz pusztította el. Granada... ki ne hallott, vagy olvasott volna a mór kalifák tündérvilágáról: az Alhambráról? Amit az arab művészet és tudomány csak fel tudott mutatni, az mind ott tündökölt az Alhambra mesébe illő oszlopsarnokai között. Évszázadok viharzó forgatagában is megmaradt a következők terme, az oroszánok udvara, a kalifák tanácskozó helyisége... De most már csak a romok felett lebeg az ezüsthéjű patakozó holdvilág a misztikus éjszakában.

Az örület furái tombolnak még Madrid falai között. Háborzongató híreket közöl a rádió a veszteségekről emberben, műkincsekben. Mi van a Pradoval, a világ egyik legregebb képtárával? Még nemrég Velasquez, El Greco, Goya, Zurbaran, Zuloaga, Tintoretto, Fra Angelico, Rafael és a renaissance más hallhatatlan művészeinek alkotásai gyönyörködtették a művészetre szomjas szemeket. Mi van mindezzel? Az Alcazar, az Alhambra, az Escorial és annyi más műremek sorsára jutottak-e vajjon?...

„Az én birodalmamban soha sem nyugszik le a Nap” — mondotta büszkén II. Fülöp király. Mondhatná, Dél-Amerika végtelen földsege, Afrika nagy darab része, a szigetek és az Indiák őt uralták. De ő parancsolt Európa számos országában is. Így Hollandiában a mai Belgiumban, Olaszország déli vidékein és Szicília szigetén. Az ő mindenható akarata hozta létre a Madridtól 40 kilométerre fekvő Escorial palotavárost is. A világ 8-ik csodáját, ahogy akkor a büszke spanyolok mondták. Hol van már a spanyol világuralom és hol van az a dicsőség, amely a legkatholikusabb királyt övezte?

Az egy akor, egy pásztor elve a kerek világon sehol sem érvényesült olyan tökéletes mértékben, mint spanyol földön. Az inkvizíció rettenő vasökle tartotta féken a lelkeket. Elég volt a pusztá gyanu is ahhoz, hogy némely ember a máglyára kerüljön. „Inkább veszítsek egy királyt, mint hogy eretnekek királyi legyenek!” — mondotta konok elszánt sággal II. Fülöp. És valóban: még az irmagvát is kiirtották mindannak, ami eretnecség számba mehetett. Az egy hatalom, egy szín, egy jelző dogmává kövesedett és lassanként megfojtotta a szívpokázó spanyol szellemet. A XVIII. és XIX. század már a haláljelét mutatta. A spanyol föld nem szült többé olyan lángeszű

gyermeket, mint amilyenek Cervantes, Calderon, Lope de Vega voltak. Az 1922-iki népszámlálás 68 százaléka analfabétát mutatott ki. A grandok mérhetetlen birtokai árnyékában éhez, nyomorgó, testi és lelki elmaradottságban sanyalódó tömegek. Nem csoda, hogy a jobb és baloldali agitáció hálás talajra vetette jelszavait.

De az osztályellentéték tátongó szakadéka magában még nem ad elegendő magyarázatot arra a sok szörnyűségre, amely most mindkét részen folyik. Choloiki Jenő, a kiváló földrajzi és történelemtudós a spanyol föld és a néplelek sajátos összetételében látja egyik főokát mindannak, ami ma az Ibériai félszigeten történik. Ha hinni lehet az átöröklés tanában, akkor a kegyetlenkedésre való hajlam szörnyű öröksége a spanyol népnek. Föníciaiak, görögök, latinok, vandálok és a velük rokon gótok, arabok, zsidók, ke-tavéri ibérek, baszkok és katalánok vérkeveredéséből állott elő a mai spanyol nép. Ne feledjük el, hogy a céltalan pusztítást még ma is vandalizmusnak mondjuk. Ugy látszik Genserich király nepe tulságosan sokat adott a véréből a spanyoloknak. Csodal-

Ha nem lesz rádióstudió:

A munkabírótságot helyezi el az időközi-bizottság Mátyás király szülőházában

(CLUJ.) A Mátyás-ház ügye még mindig megoldatlan. Két évvel a Kárpát Egyesület muzeumának kinos kilakoltatása után még nem dönt el: mi lesz az igazságos király szülőházának sorsa. Amikor a muzeumot kitelepítették, azzal érveltek a város-házán, hogy az időközi bizottság elhatározott céljai vannak az épülettel kapcsolatban. Kiderült most: az „elhatározott cél” csupán a muzeum kitelepítése volt.

Csak később, a Kárpát Egyesület muzeumának kilakoltatása után vetődött fel, hogy a Mátyás-házban rádióstudiót kellene felállítani. A város vezetősége hamarosan összekötetést keresett a rádiótársasággal és felajánlotta a műemléknek nyilvánított épületet rádióstudió céljaira. A rádiótársaság emberei megtekintették az épületet és kijelentették, hogy jelentős átalakítással az épület megfelelne a célnak. A város vezetősége mindjárt vállalta az átalakítási munkálatok kötelezettségét, sőt egyéb kedvezményeket is előlegezett.

Mindenknek ellenére azonban a rádió ügye megbukott. A város vezetősége egyre sürgette a rádiótársaságtól az átalakítási terveket, illetőleg a rádió felállítását. Kiderült azonban, hogy a rádiótársaságnak a rádió felállítására nincs pénze. Az időközi bizottság, amely valósággal presztizs kérdést csinált a Mátyás-ház ügyéből, többizben átirta a rádiótársaság-

ható-e tehát, hogy egy nép amelynek nemzeti játéka a bikaviar-dal s amely évszázadokon keresztül gyönyörködött az auto da fe-k kor-mos lángjaiban és az elevenen eléget-tettek rettenő halálsikolyaiban, most esztét veszteséget gyilkolja, pusztítja egymást és közös nemzeti műkincseiket. Vannak nemzetek, melyek vidámságra hajlanak, mások komolyak, gondolkodásra hajlamosak, a spanyol néplelek az ösztönös kegyet-lenkedésre hajlik. Nem lehet másképp megérteni azt a könyörtelen szívós-ságot, amellyel aránylag egészen rövid idő alatt kipusztították az amerikai asztrókat, az inkákat, majakat és délamerika egyéb kulturin-dian törzseit.

És mégis, talán még ez sem derít elég világosságot a polgárháboru log-igazibb okaira. A tömegnyomort és a néplelek ősi sajátosságát a külső erők arra használták fel, hogy a ma-guk pecsenyét sőtöggessék annak a máglyának lángjainál, amely a bol-dogtalan spanyol földről olyan mesz-szire elvillágluk. Ha volna számonké-rés a történelemben: Angliának, Francia-, Német-, Olasz- és Orosz-szágnak sok mindenért kellene fe-lennie... (h. j.)

rágása kiölte étvágyunkat s lelkünk azt sugta, jöjjünk haza. Biztam képesítő irataimban, amiket a budapesti Ganz gyártól és a bécsi Beller-művektől kaptam. Három hónapig nyargaltam, amíg bejutottam fűtőnek az egyik szanatóriumba. Most ezerszáz lejt kapok havonta.

ENNYI FIZETÉS BÓL NEM LEHET MEGÉLNI!

A nélkülözésekben csontvázvá vált munkás zokogásba lágyul s elmondja, hogy lelke azért sikolt és recseg a kinok alatt, mert gyerkeinek nem tudja iskoláztatását fedezni... — En túrni, szenvedni tudó felnőtt vagyok, nem baj, ha éhezem, de gyermekeimnek életet és jövőt akarok! Elemérkét a tanító hazaküldötte, hogy ruhája annyira rongyos, hogy tovább nem tűrheti a jólétözött fiúk között. El a leányomnak nincsen cipője s nem tud iskolába járni. O, pedig a lelke hogy szomjazza a szépet... — Majd a panaszló ember köhögni kezdett és zsebkendőjébe temette arcát. Szomorúan láttam a tudóvésszel felkeresztűzött munkás-sorsot, ebben a köhögéstől rángó ványadt testben.

LELKEM ERŐS, DE CUDAR AZ ÉLET

Tovább beszélt a munkás:

— Bucurestiben feleségem a nélkülözésekbe beehalt. Zoltán fiamat szintén megölte a nyomor. Most itt állok öregedő fejjel s látom a megsemmisülés mélyét.

Ezeután megkérdeztem, hogy milyen iskolát végzett:

— Hat középiskolát, uram. Végig-kinlódttam három évet a világháboru különböző frontjain. Tessék megnézni, térden a'ól, „ez muláb”, tessék benézni az ingem alá, három bordamat srapsnelliszilánk szaggatta ki. Egy életet verekedtem át kormos, tüdőt roncsoló gépházakban s most nincsen annyim, hogy didergő leánykámnak cipőt és gyermekemnek irkát vegyek. Valahol baj van. A rossz társadalmi rendszerek ártatlan dolgos kezeket bénítanak meg és lekeket temetnek el. Milyen század ez, amelyben a becsületes verejtékhullatásnak nem jut legalább szükösen mindennapi kenyér?

EZEREK SZÁZ LEJÉRT TUDÓBAJ...

— A társadalom szinte kicsufolja a munkánkat. Tessék rám nézni, havonta ezerszáz lejért eszem és iszom a gépház füstjét és kormát s én itt állok tudóbaajjal. Sokak banánt rágeszálnak, másoknak pedig alig jut egy félkiló fekete kenyér s a nyomor ezt is öt gyermeknek ötfelé kell szelje.

Gépész Zsiga hirtelen benyult a me'lénynek alig nevezhető rongyokba s kopott órát húzott ki a zsebéből... Gondolt egyet s rohanva nekivágott a külváros sötétjének. Hazament, hogy együtt sirjon a Krisztus kereszt előtt térdelő gyermekeivel, akik kenyérért imádkoznak a pénzszivárgos lebujsban...

En ottmaradtam az őszi ködben s szemem könnyes tekintete átsuhan a főtér fényében fürdőző büszke paloták s a gögösen surranó autók s földet-eget összekötő nagy kérdés meredt elém: Munkásvityillók és a balkonos paloták között tátongóan nagy az anyagi és lélektelenség.

Milyen század ez?! Valahol baj van. Dolgozni akar az ember s nem jut drága verejtéke árán bárcsak annyihoz, hogy asztalt terítsen öt éhes szájnak. Ezek a kormos, rongyos gépészszigák csak egyet akarnak: kenyeret... egy kis kenyeret s valami rongyot a fáradt, munkában kifótt testre...

Gyallay Pap Sándor.

Husz év a gépházakban

Tudómei megejtte a gépház korma, egyik lábam muláb, három bordámat a srapsnell szaggatta ki s most itt állok a végzet szírfjén...

(CLUJ.) Pepitasapkás, kopott ember állott az unitárius kollégium előtt. Kiálló arcosontjára rá volt száradva a bőr, vézna testéről leritt, hogy bánat-kenyérrel él s hogy a neház munkás-sors elszívta a szervezet minden reményét és erejét... S merő szegény emberre hamar átragadt a másik szegény bánata, szóba állottam a fáradt munkással.

HUSZ ÉVIG KÜLÖNBÖZŐ GÉPHÁZAKBAN

— Öt gyermeknek vagyok az apja. A Zsil vögyében a szénbányánál pésként szolgáltam. Egy szép napon elbocsátottak. Hátunkra vettük a balsors koldusbatyuját és nekivágtunk a sötét bizonytalanságnak. Egy évig hányódtunk Bucurestiben, Constantán, Iasiban. A sok száraz hal-

HAJSZA

A BRAZILIAI
GYÉMÁNT-
MEZŐKÖN

Írta: MÁLNÁSY TIVADAR

A „Jóestét” eredeti regénye.
(Udányomlás illusz.)

93.

— Mert ismerem Pietrot, — felelte José, — reggelre kijózanodik és elfelejti, hogy mi történt.

— Sajnálom, ha haragudnál reám — szólt közbe Raoul is, ki magához tért és most Pietro elé lépett. — Bocsáss meg, — szólt neki.

— Ezt már szeretem sennores, — helyeselte Rojas.

— Nem érdemeltem meg tőled, — mondotta halkán és elérékenyülve az olasz.

— Igazad van, fogjunk kezét és ne haragudjunk.

— Mégis csak jó fiu vagy, — szólt Pietro és könnyezve, hamar síró részeket módján szorongatta a francia kezét. Még akkor is könnyezett, amikor José és Tom között elhagyta az ebédőt.

— Eddig eljutottunk volna — monddta szobájukban már színjózanon, — most készülhetünk a rohamra, ami, ha nem csalódom, el nem maradhat.

— En is azt hiszem, megtámadnak minket, — mondotta Tom is és figyelmesen forgatta revolverét.

— Legjobb lenne nyitva hagyni az ajtót, — hogy bejöhessenek és a cső végére kaphassuk őket, — indítványozta Pietro.

— Feltűnő lenne. Zárjuk csak magunkra. Az asztal mögöl fogadjuk őket, ha esetleg jönnek.

Az ebédlőben hangosan vicszerekedett a két cinkos.

— Azt hiszem, elment az eszed, — mondotta villogó szemekkel Rojas — ha nem tudsz uralkodni magadon, ne avatkozz az én dolgaimba!

— Ördögbe is, goromba vagy, — feleselt Raoul, — vigyázz magadra!

— Széttéplek szerezsenjeimmel! Raoul felugrott.

— Fenyegetőző! Elfelejtetted, kivel beszélsz?

Pedro Manuel Rojas meghökken és e'hallgatott, amikor vendége, régi cimborája arcába nézett.

— Nincs értelme a veszekedésnek, — szólt csendesén és Ivonnehoz fordult, ki szótlanul takarított az asztalon. — Hívd fel a fejtört!

A leány eltávozott.

— He'yes, — szólt Raoul és megbékülve újra leült.

(Folytatjuk.)

AUTÓBUSZ MENETREND

Cluj-Oradea- között

Clujról indul:

Cluj-Oradea reggel 6-kor, d. u. 1-kor és d. u. 5 órakor.

Clujra érkezik:

Oradea-Cluj: reggel 6-kor, d. e. 11-kor és d. u. fél 4 órakor.

Diteldij szimpla retour

Cluj-Oradea 171 282

Kényelmes új kocsik.

Felvilágosítás az autóbusszállomáson.

TELEFON: 155.

Kun Mátyás Fia R.T.
Cluj, Calea Marechal Foch 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve, modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyrabecsült megrendelőink szolgálatára. — Specialisták vagyunk: acélárúknak, látszereszetben, borotva-készítésben, orvosi műszerek javításában. I-a alpakka evőeszközök feltűnő olcsó áron.

Sport

„Gyatra csatárjátékkal, lélekte'en tologatással",
elbizakodottsággal játszott Budapest csapata
Paris ellen"

(PARIS.) A magyar válogatott labdarúgócsapat párisi veresége az egész világon nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert a budapesti lapok is többgölos magyar győzelmet vártak a magyar együttestől. Kiderült azonban, hogy ez a kitűnő nevekkel összeállított csapat siralmas teljesítményt nyújtott, mert nem volt benne szív, lendület és győzniakarás. Ez a vereség is azt mutatja, hogy az MLSz vezetése nagyon rossz kezében van. Mert nem a magyar labdarúgósport nivója sülyedt, hanem annak eredményességét az agyonbecézett és körüljémezett válogatott játékosok elbizakodottsága, lelkiismeretlensége és főleg a szövetségi kapitány rövidlátása és nagyképsége bénította meg.

„Gyatra csatárjátékkal, lélekte'en tologatással, elbizakodottsággal játszott Budapest csapata Paris ellen” — írja a Nemzeti Sport.

Ez ellen csak erélyes rendszabályokkal

lehet védekezni. Könnyörtelenül ki kell dobni a csapatból mindazon játékosokat, akik magukra öltik nemzetük címeres trikóját, de nem küzdenek szívvel-lélekkel a nemzetközi mérkőzéseken, holott ez — az üzleten túl — elsősorban becsületbeli kötelességük lenne.

De ki kell cserélni az MLSz mai vezetőjét is, mely a fősúlyt nem a sportra, hanem a nemzeti érdekekre, hanem az üzletre helyezi.

Igy irnak a gyászos vereség után a magyar lapok és ezeknek kétségkívül igazuk is van. — Futballozni, győzni, csakis elszántsággal lehet és aki nemzetközi mérkőzésekre vállalkozik, annak tudnia kell, hogy ha nem küzd teljes erejéből, árulást követ el nemzetével, csapatával szemben és megérdemli a közmegvetést és a leg súlyosabb más büntetéseket is. Ez ellen nem lehet mentés, nem lehet bocsánat és meggyarazat.

Az Universitatea Clujon az Unirea Tricolorral,
a Victoria Bucurestiben a CFR ellen játsza utolsó
bajnoki mérkőzést

(CLUJ.) A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján a következő mérkőzések lesznek:

CLUJ: Universitatea—Unirea Tricolor.
BUCURESTI: CFR—Victoria.

ORADEA: AMEFA—Crisana.

TIMISOARA: Chirezul—Gloria.

Mindgyik mérkőzésen óriási küzdelmek várhatók.

Cluji játékosok győzeime a bucarestii
asztal i tenniszversenyen

(BUCURESTI.) A Tempo című lap vasárnapi nagyszabású asztali tenniszversenyt rendezett a Boulevard-szálló termében a lap által kitűzött kupákért, melyekért az ország legjobb játékosai álltak starthoz. A férfiigyezt Vladone UEC nyerte meg, aki a döntőben 11:21, 21:16, 21:14, 18:21, 21:17 arányban verte Sapirat, Aurora Bucuresti. Vladone a Tempo nagyerékű kupáját hozta haza 3. Erős Csibi Haggibbor és Marin UEC.

A II. oszt. férfiigyeztben a döntőt Cluj

C-LIGA EREDMÉNYEK

(MEDIAS.) SS Sibiu—Sparta 1:0.

(BRAD.) Mica—SSM Resita 3:1.

(SIGHISOARA.) Vitrometan—Aquila 2:1.

(SFT. GHEORGHE.) CS Tg. Mures—Klinger 3:0.

(BRASOV.) Brasovia—Muncitorii Brasov 0:0.

(MARSEILLE.) Belgrad válogatott labdarúgócsapata 5:4 arányban győzött a városi válogatott ellen.

OLASZORSZÁG B. válogatott csapata vasárnap Lyonban 3:1-re győzött a lyoni kerületi válogatott ellen.

(LILLE.) Északfranciaország válogatott csapata 5:1-re verte az angol Sunderland csapatát.

Reke-sport

AZ UEC—Matador barátságos mérkőzést új és kitűnően bevált rendszerrel játszottak le. A 23-as csapatok játékosai egymás után dobták le egyszerre versenyeket, mi által a játékosok egymásután felszabadultak. A Kovács-pályán lefolyt versenyt izgalmas küzdelem után az UEC nyerte meg 297—294 ponttal.

SZERDÁN este 9 órakor a Bohém—Matador mérkőzés lesz a Bocz-pályán.

CSUTORTOKON este 9 órakor UEC—Matador revás az UEC-pályán.

HÉTFŐN, november 23-ikán este 9 órakor a Nagy Ferenc-pályán Echo—Matador barátságos mérkőzés lesz.

AZ FTC november 22-ikén, vasárnap

jon fogják lejátszani, mert a döntőbe Kopenetz UEC és Szaniszló Tibor Kolping kerültek.

A női egyes döntőjét Mihályffy Steila nyerte nővérével, Ritával szemben.

A lap igazgatósága pompás ellátásban részesítette a versenyzőket, a versenyek szakszerű lebonyolítását Morariu Albin nemzeti kapitány végezte, akinek a Tempo igazgatósága ezután is hálás köszönetet fejezi ki.

este 8 órai kezdettel a Kovács-pályán tartja edzéseit.

AZ UEC hétfőn, november 23-ikán a Solid ellen játszik a Moderna-pályán barátságos mérkőzést.

Rádió

SZERDA, november 18.

BUCURESTI. 6.50: Torna, zene, orvosi tanácsadó, hírek. 13.15: Lemezek. 14.30: Vidám lemezek. 18.15: Lemez hangversenyek, előadás. 18.30: Lett-lemez. 20.35: Verdi: Aida, opera közvetítése az Operaházból.

BUDAPEST I. 7.45: Torna, lemezek, éter. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 13.05: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.30: Zenekar. 15.40: Hírek. 17.15: Diákfelőra. 17.45: Hírek. 18: Cimbalomzene. 18.30: Előadás. 20.20: Ének zongora kísérettel. 20.50: Vidám csevegés. 21.20: Zenekar. 22.40: Hírek. 23: Külügyi negyedóra. 23.15: Tánclémezek. 24: Hírek francia és olasz nyelven. — 1.05: Hírek.

BUDAPEST II. 19.20: Olasz nyelvoktatás. 19.55: Cigányzene. 20.20: Elbeszélés. 21.50: Hanglemezek. 22.50: Hírek. BECS. 8.25: Szórakoztató lemezek. 15: Könyvi zene. 15: Balladák. 17.05: Művész-lemezek. 18.05: Dalok. 20.25: Puccini: Bohémélet, opera. 23.20: Bécsi egyveleg. — 24.10: Indulók.

BERLIN. 7: Könyvi zene. 19: Hangverseny. 20: Orgona zene. 20.15: Hegedű- és zongora szonáták. 21: Zenekar.

SZINHAZ

A ROMÁN OPERA MÜSORA:

Szerda, november 18: FAUST. (Pia Igy szopránnal.)
Péntek, november 20: G. ENESCU hegedűművész hangversenye.
Vasárnap, november 22: CAREVIC'S Matiné.)
Hétfő, november 23: HOFFMANN MESÉI (Pia Igy szopránnal.)

MOZI

CAPITOL MOZGO MÜSORA:

Kedden:
Jan Kiepura legújabb filmje.
JON: Elisabeth Bergner slágere, AHOGY TETSZIK, Shakespeare halhatatlan vigjátéka nyomán.

ROYAL MOZGO MÜSORA:

Kedden, szerdán:
EGY SZEGÉNY IFJU TORTENETE. Főszerepben: Pierre Fresnay (a Könyvmárkból) és Maria Bell. ROMÁN MAGYAR FELIRATOKKAL. A legfrissebb Fox világhírű és romániai aktualitások.

EDISON MOZGO MÜSORA:

3 film — román és magyar feliratokkal. — I. XX-IK SZÁZAD. Vigjáték. John Barrymore, Carole Lombard. II. Edgar Wallace regénye: MESE EGY LEGÉNYLAKASRÓL. Camilla Horn, George Alexander, Gerda Maurus, Teo Lingon. III. JOURNAL. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

DAVILA SZINKÖR-MOZGO:

Kedden: A LEGUJABB TARZAN FILM. Szerdától: MODERN IDŐK. Chaplin-film.

MUNKAS-MOZGO MÜSORA:

Kedden, szerdán:
három teljesen új műsor, 3 napig. I. SZERELEM ÉLEK. Főszerepben: Dolores del Río. II. VILÁGHABORU. Egyetlen film, eredeti felvételekkel. — Helyárak: 10 és 12 plusz 3 lej.

SELECT-MOZGO MÜSORA:

Kedden, szerdán:
HALÁL FARM. Izgalmas cowboy film, főszerepben: Richard Foran az aranyhangu cowboy.

URANIA-MOZGO MÜSORA:

Kedd, szerda:
BOZAMBO. Korda Sándor hatalmas alkotása. Főszerepben: Paul Robeson, világhírű néger bariton és Lilian Go, Afrika legszebb nője.

— Nagy sikere volt a cluji Kolping színelőadásainak. 1936. november 14-én és 15-én a cluji Kolping Leányegylet műkedvelői fényes siker mellett, sajnos kevés érdeklődés közepette, hozták színre Ujházi-Fáy „Csók a pusztán” c. 3 felvonásos vigjátékát. A szereplők mindegyike kitűnő magáért. Imbery Gabriella Magda szerepében a darab lelke volt. Partnere Senkálzky Bandi szerepét kitűnően alakította. Kiss László Feri bácsi alakját nagy sikerrel vitte színpadra. Bánhegyessy Sándor a jógos Laci bácsi, Szőke Margit az intrikus Lenci néni, Varga Margit alakította nagy hozzáértéssel. Gergely István Nagy Miska szerepében valóssággal brillírozott és partnerével, az elsőrangban játszó Varga Ilivel, aki Juci szerepét alakította, igen gyakran megnevetette a közönséget. Cézfi fiatal hadnagy szerepét Nagy Petyu bravúroan játszotta. A hűség András inas szerepét Magyar István igen jó játékkal, az öreg bakter János szerepét pedig Bőjtke Andor kiváló érzékével és tehetségével vitte színpadra. Az itókát szerető Ábris bácsit Attila Árpád játszotta nagy sikerrel. A rendezés nagy és dicséretes munkáját Kiss László látta el. A Kolping műkedvelői szombat, november 21-én megismétlik a jól sikerült előadást és utána az ifjúság számára tánc következik.

Miért dolgoztatok sztrájk- törőkként a Hirsch-féle to- jás kiviteli cég

(CLUJ.) Néhány nappal ezelőtt egy cikk keretében beszámoltunk arról, hogy a Hirsch testvérek tojás-nagykereskedő cég husz munkása bérharcot kezdett, amely végül is a cég merevsége folytán sztrájkká fajult. A munkások és a cég között a tárgyalások nemrégiben megszakadtak. A munkások helyét sztrájkörök foglalták el és látszólag minden halad a régiiben...

Munkatársunk felkereste Hirsch Ferenc dr.-t, a cég egyik beltagját, akit megkérdezett a sztrájkjal kapcsolatban. A cégtulajdonos a következőket mondotta:

— A magam részéről nincs mit mondjak a sztrájkoló alkalmazottaim ügyéről. Ők szakmunkásoknak vallják magukat, de az én véleményem szerint ebben a szakmában nem lehet beszélni ilyenekről. Három nap alatt mindenki szakmunkás lehet a tojás-szakmában. Tekintve, hogy nekem emberekre volt szükségem, munkásaim pedig sztrájkba léptek, kénytelen voltam napszámos munkásokat beállítani, akik ma már éppen olyan szakmunkások, mint a sztrájkolók.

— Tulajdonképpen mi váltotta ki a sztrájkot? — szakitottuk félbe a társtulajdonost.

— A munkások kollektív szerződést akartak aláírni. Minthogy azonban szezonmunkáról van szó, ebbe nem akartam belemenni s erre sztrájkba léptek. Mint szezonmunkásokat mindenkor jobban megfizettem őket, mint a többi kiviteli cégek.

— Mi igaz azokból a hírekből, hogy önök diktálják Transsilvániában a tojásárakat?

— Terjesztik ugyan róunk ezeket a híreket, de azok szerintem nem helytállóak. A tojás árát a nemzetközi piac helyzete határozza meg. Ha itt magasabban jegyzik az árat, belöldön is érezhető áremelkedés, vagy fordítva.

— Azonban arról van szó, hogy önök olcsón beszerzik készleteiket s azután drága áron hozzák forgalomba a tojást — vetettük közbe.

— Ez ellen nem is tiltakozom. Min len üzletnek meg van a maga titka. A tojás összevásárlása még nem jelent sokat. Azt el is kell adni. Ez a nehezebbik része a dolognak. A tojásan nemcsak keresni lehet, hanem nagyon gyakran hatalmas vagyont is rá is fizetni. A beszerzés még nem minden.

A KÖZÉRDEK NEVÉBEN

Az „audiatur et altera pars” (hallgassék meg a másik fél is) elve alapján szóaltattuk meg a kérdésben dr. Hirsch Ferencet. A nyilatkozathoz a magunk részéről nem akartunk kommentárt fűzni. Az üzletkultúráitkai jelen formában nem tartozik a nyilvánosság elé. Bennünket emberi szempontból és a közérdek szempontjából érdekel a kérdés, mert végeredményben mégis csak husz kenyértelemné vált családok emberéről van szó, akik néhány évi hiúságos szolgálat után végre megkísérelték valamilyen formában tisztázni a munkaadóikkal szemben a helyzetüket. Kis jóakarattal talán mégsem fájhatott volna ennyire a dolog, mégis csak meg kellett volna kísérelni a legmesszebbmenő formában a kiegyezés lehetőségét. Hiszen mégis csak kellemebb a kipróbált régi munkásokkal vezetni az üzletet, mint innen-onnan összeszedett napzsamosokkal dolgoztatni. Ezt nemcsak a szociális, hanem az emberi érzés is diktálná.

Aztán itt van a tojásárakkal való önkényeskedés. Ez már olyan kérdés, amelybe a közvéleménynek ugyan-

KALODONT

— a habzó fogpaszta —

megóvja fogai épségét és egészségét.

Kalodont 3 kiváló tulajdonsága biztosítja a helyes fogápolást:

1. a speciális fog-és száj-szappan enyhe habja alaposan megtisztítja a fogakat, ott is ahová a fogkefe nem juthat el;
2. a különlegesen finom tisztító anyag kifényesíti a fogzománcot, anélkül hogy azt megátadná;
3. a Dr. Bräunlich által összeállított Sulforizin-Oleat fokozatosan távolítja el a fogkövet és megakadályozza az újraképződést.

KALODONT

FOGKO ELLEN

csak erős beleszólása lehet. De a hatóságoknak is. Semmiféle árdiktatúrának és monopóliumnak nem lehet itt helye.

Ajánljuk ezt a tényt az árvizsgáló bizottság nyomatékos figyelmébe. Sürgős orvoslásra.

Meggyilkolta-e ujszülöttjét Kovács Lujza, vagy sem?

Mozgalmas nap a cluji rendőrségen

(CLUJ.) Mozgalmas napja volt tegnap a cluji rendőrségnek. Lopások, verekedések és más bűnesetek mellett többek közt egy állítólagos gyermekgyilkosság ügye is foglalkoztatta.

Mint emlékeztetés, 10 nappal ezelőtt a központi rendőrség egyik fogház cellájában a többrendbeli lopással gyanúsított és letartóztatásban lévő Kovács Lujza cigányasszony egy fiu-gyermeknek adott életet. Az anyát és kisfiát beszállították a szülészeti klinikára, ahol két nappal ezelőtt a kis gyermek, bár teljesen egészséges volt, váratlanul meghalt. Minthogy testén külső sérülmi nyomokat találtak, felmerült az a gyanu, hogy az anyja ölte meg. Eppen ezért a kis gyermek holttestét be is szállították a bonctani inézetbe, Kovács Lujzát pedig újból őrizetbe véve, beszállították a rendőrségre, ahol most a lopásokon kívül gyermekgyilkosság vádjával is megindult ellene a vizsgálat. Ez az utóbbi vád beigazolódása elsősorban is a boncolás eredményétől függ. A vizsgálatot eben az ügyben az V. kerületi rendőrség folytatja.

A Filipescu-ucca 13. számú ház Maudula nevű tulajdonsa valami fö-

lött összekapott Antal Piroska nevű lakójával és veszekedés közben egy nehéz tárggyal súlyosan fejbeütötte. Antal Piroska orvosi látélet szerint 20 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett és az orvosi látélettel feljelentést tett az I. kerületi rendőrségen, amely bevezette a vizsgálatot. Ugyancsak az I. kerület folytatja a vizsgálatot Novák Ferenc, P. Carolina 3. szám alatt lakó, férfi feljelentése alapján is, aki a ház kapusa ellen tett panaszt, mert az tegnap este megverte.

Tegnap este egyébként Rosman Ioan Albinei ucca 52 szám alatti lakos is bejelentette a rendőrségen, hogy a tulajdonát képező 529-es számú Rapid-autóbuszba, amint a Motilor uton fölfelé haladt a megyefőnökség épülete előtt beleszaladt egy Petrisor Joan nevű Somesul-Recei gazdálkodó parasztszekerével és az autóbuszt igen súlyosan megrongálta. Petrisort őrizetbe vették, de kiderült, hogy olyan részeg, hogy kihallgatásáról szó sem lehet s így arra csak ma kerül sor.

Ugyancsak tegnap este 8 óra tájban a Mihail Viteazul téren az őrszolgálatos rendőr, egy magányosan bolyongó 6 éves kisgyereket talált, aki nyilván-

valóan anyjától valamiképpen elmaradhatott. Anyja később jelentkezett a rendőrségen a kisfiáért, akit örömmel ölelt magához.

Végül az éjszaka folyamán Gáspár Emma Mihail Viteazul 36 szám alatt lakó nő tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki lakásából több ezer lej értékű fehérneműt vitt el.

A rendőrség vizsgálata az összes esetekben folyik.

— Adományok. Gáborné nevében köszönettel nyugtazzuk M. Gy. 20 lej adományát.

— MEGTÁMADTAK MANASTURON AZ V. SZÁMU RAPID AUTÓBUSZT. Tegnap este Manasturon a környékeliek megtámadták a Rapid V. jelzésű cluji autóbuszt, amelyben a személyzetén kívül egy rendőrközeg is ült. A rendőrségi ember a feszült helyzetre való tekintettel jobbnak látta nem szembeszállani a tömeggel, hanem kiszállt a gépből és eltávozott. A gép a támadás folytán erősebben megrongálódott. A hatóságok az ügyben szigorú vizsgálatot indítottak.

AZ 1937 ÉVRE MINDENFÉLE NAPTARAK

legolcsóbban beszerezhető itt
helyben — Naptár blokkok —
Zsebnaptárak — Művészi kivitelű naptár reklámok

ORIENT
naplár vállalatnál CLUJ, Iuliu
Maniu No. 8.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

ARANYÉRT LEGTÖBBET FIZETEK. ROSNER ORÁS, EKSZERÉSZ CLUJ. REGELE FERDINAND 114. TAKAREKOSAGI KÖNYVECSKÉRE KISZOLGÁLOK. (f 980)

BÉLYEGTÖRVÉNY TABLAZAT Tabloul legi timbrului impozitului pe acte si fapte juridice modificat si integrit cu timbrul aviatiei si juridicilor. Kapható és megrendelhető, ára 50 lej: I. Horvát Cluj, Str. Ru-deanu No. 1. (7361)

HAZASSÁG céljából megismerkedés 37 éves elvált asszony, kinek lakása és jövedelmező foglalkozása van. Intelligens, jó megjelenésű „38 éves kortól 42” jellegű. (7356)

FIATAL urilány keresi uriember ismeretséget, ki anyagi zavarából 2000 lejgel kisegítene. „Hálás, barna” jellegű. (7388)

Apróhirdetést LAPUNK RÉSZÉRE feladhat A VÁROS KÖZPONTJÁBAN IS. NOVA KÖLCSÖNKÖNYVTÁR, Strada Memorandului No. 16.

URIEMBER levele van. Sürgősen vegye át. „Titok”. (7402)

ADÁS-VÉTEL

MEGVÉTELRE keresek bizományban fogadok nagy garancia mellett minden értékesíthető tárgyakat, vagy elcserelek, eladó nagy választékban. Comision Crisan Strada Matia. (P 1729)

2 DÁRAB Zephir kályha 12 lyuku sürgősen eladó. Gen. Poetas 21. (7348)

ZONGORA jó bécsi márka, perzsaszőnyeg 14 □-os belföldi és más dísz tárgyak eladók. Érdeklődni Motilor 14., földszint 5. ajtó jobbra, d. u. 4-6 közt. (7355)

STR. RUGULU 57. alatti 2 szoba, konyha csuládi ház 180.000 lejért eladó. Egészséges, napos, tiszta. (7313)

Részletfizetésre

Heti 50 és heti 100 lej részletfizetésre vásárolhat bármilyen férfi és női cipőket, sport és korcsolya cipőket és sonokokat. Méret szerint is készitünk bármilyen cipőt.

ARCO cipőkereskedelmi vállalat CLUJ, Str. Dubălarilor 13.

KÖZPONTBAN levő családi ház 1 percnyire a P. Unirii-től 230.000 lejért azonnal átvethető. Str. Corches No. 10. (7340)

BORSZIVATTYÚT tömlőkkel, csapokkal jókarban levőt vennék. Str. Bob 4. (f 1575)

VESZÉK Donath-ut környékén fél, vagy egész parcellát. Cim: Str. Virgil Onitiu 10. (vált Str. Mihail Popu). Ugyanott egy Schunda-féle pedálos cimbalom eladó. (P 1726)

ELADÓK kis vaskályhák, fürdőkád. Kiadó butorozott szoba. Eminescu 6. (P 1734)

ELADÓ majdnem új csokoládészinű oszlop égetett cserépkályha. Orient naptár-vállalatnál. Iuliu Maniu 8. (f 1606)

VENTILÁTOR megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. (7373)

IRÓASZTALT jókarban keres menőiroda. Baritui 20. (7362)

PARCELLÁK eladók a Str. Regalá végén. Viz, villany, kanális, járda. Négyzetméterenként 100 ej. Elsőrangú tökebefektetés. Értekezni Gálszternél, Grădiniilor 9. (7365)

SZÉP uriszoba berendezés olcsón eladó. Str. David 3. (7497)

ELADÓ finomkivitelű dió ebédő, kombinált szekrények, regamé, fotelek. Műasztalos, Str. David 3. (7404)

KERESEK megvételre használt, de jó karban levő tolos mérleget 500-tól 1000 kgr.-ig. Ajánlatokat kérek Blum, Stroescu 9. (7403)

ELADÓ komplett berendezési celuloid játékaru üzem. Társulni is lehet. Értekezhetni Str. Negruzzi 3. Csak d. u. 3-4-ig. (7410)

3-4-ES hálózati rádió teljesen új, eladó. Cennavoda 7. Szövőgyár gépésznél. (7395)

HASZNÁLT jó állapotban levő tizedes mérleget 150-200 kgrt keresek. Goldner Sándor, Mănăstir 82. (7396)

BUTORHAZ vesz és elad. Ugyanott elraktározást és bizományt elfogad. Gen. Poetas 15. (7400)

EGY autó, modern gyermek kocsik és egy fodrász forgószék eladó. Str. Aron 2. (7408)

ELADÓ szürke női télikabát vékony alakra. Ferdinand 75. Friedman. (7385)

BUTORAKTÁROMAT KIBŐVÍTETTEM DECEBAL 3. SZ. ALATT. Allandóan raktáron: Ipopiahálók, dió telehálók, keményfahálók, diogarderohek, félhálók, szekrények, ebédőlkredencek, konyhakredencek, sezlönök. Használt butort veszek. (7399)

ELADÓ jókarban levő 45-ös fekete tisztított csizma kaptával, egy 45-ös keveset használt férfi sport bakkoncs. Str. F. David No. 4. Najovits. (7375)

MODERN hálók eladók műasztalos boryárnál. Preutul Opris 9. (7379)

VESZÉK egészen jókarban levő könyvet bármily mennyiségben. Str. Gh. Baritiu 22. Antikvárium. (7334)

ELADÓK: Elsőrangú fagyalombok, karnári madarak, szarvasagancsok. Elegáns butorozott szoba kiadó. Motilor 45. (hátul). (P 1744)

BELVÁROSI fűszer, csemege üzlet azonnal eladó. Szükséges tőke 150.000. esetleg biztos garanciával üzletvezetőnek átadó. Cim a kiadóban. (P 1752)

KOVÁCSMŰHELY fűszerelést készítő jókarban levőt azonnali megvételre keresek. Rigo karosszéria műhely Cluj, C. Marechal Foch 145. (P 1751)

LEGOLCSÓBBAN vásárolhat mindenemű órákat, ékszereket Elvetiaba, Regina Maria 41. Óra, ékszerjavítások olcsón és jól készülnek. (P 7006)

Menyasszonyi és névnap ajándékok kaphatók

KEREKES S. A. porcelláncsarnokban Strada Regele Ferdinand No. 4

ÁLLAST KERES

32 ÉVES nő, intelligens mechanikus viz, villany, autó szerelést, központi fűtést érti ipari vállalatnál, szállodába, gazdaságba, helyben, vagy vidéken állást keres. Esetleg kisebb üzemhez társulna. Motilor 85. Zeke L. (7316)

HÁZASPÁR állást keres. Férfi kocsinak, asszony szakácsnénak. Cimeket „Házaspár” jellegű. (7377)

KIFUTÓ fiú, vagy szolgál állást keresek. Cimeket „Megbízható” jellegű. (7376)

SZERÉNYIGÉNYŰ asszisztensnő orvos mellé állást keres. „Szerény” jellegű. (7370)

GYAKORLOTT viz- és villanyszerelő segéd bármilyen állást keres. Cimet „Bármilyen munka” jellegű. (7387)

ÁLLAST KAPHAT

NŐIFODRASZATBAN szaktudással, gyakorlatlalt bíró egyént keresek, vagy bevezetett üzlethez tőkével társulnék. Vitan, Cal. Motilor 85., ajtó 3. (07350)

KERESEK január 1-re önállóan dolgozni tudó szorgalmas cukrászt. Mesteri könyvvél rendelkező előnyben. P. Mihail Viteazul 20. Háztulajdonos. (7328)

BEJÁRÓNÓT keresek. Jelentkezés Dacia 3. Portánál. (7318)

KISZOLGÁLASHOZ értő, románul is beszélő leányt keresek azonnalnra kevés házimunka és üzlethez való segédkezésre. Jelentkezni este 7-9 között Str. Dogariilor 1. Weiss. (f 1551)

JÓLFŐZŐ szakácsnőt keresek vendéglőbe. Cim a kiadóban. (7354)

ÜGYES tanuló lány felvétetik „Boté” kozmetika szalonban. Reg. Ferdinand 34. (7398)

BEJÁRÓNÓT keres Schwartz, Stroescu 11-a., hátul az udvarban. (7372)

EGY tanuló kisleányt felvesz fizetéssel „Gloria” könyvkötészet, Piata Unirii 9. sz. (f 1607)

EGÉSZSÉGES dajkát keresek 3 hónapos gyermekem mellé. Gyermektelenek előnyben. Dr. Fischne, Clinica Infatila, Strada Regalá 22. (7355)

SZAKÁCSNŐ, izraelita felvétetik. Memorandului 6. etaj. Dental depot, Klein. (7366)

2 GYEREK mellé német freilein keresetnek. Érekezni Motilor 82. (P 1750)

MEGBÍZHATÓ bejárónót keresek. Jelentkezni délután 5-8-ig. Calea Victoriei 127. (P 1742)

ROVID és kötöttáru szakmában jártassággal bíró eladók, vagy eladónők felvétetnek Hercules Áruház Cluj, Regele Ferdinand 9. (7397)

ÜZEMVEZETŐ, erélyest keres helybeli lémpari üzem azonnali belépésre. „Garanciaképes előnyben” jellegű. (f 1613)

CIPŐSZAKMÁBAN jártas fiatal segédet és fiatal leányt azonnali felvételre. Ugyanott egy kifutó leányt is. Bata cipőüzlet Reg. Ferdinand No. 23. (7390)

JÓLFŐZŐ és rendszerető szakácsot, vagy szakácsnőt felvesz azonnal a Farkas étterem. Str. Regina Maria 6. (f 1609)

KÜLÖNFÉLÉK

SZÁRAZ BÜKKFA ÖLE 800

(Szabónak, konyhának prima). Regia Maria 1. Regele Ferdinand 20. Traktokban. (7356)

ERZSÉBETNAPRA cserepes és vágott virágok, kosarak szépen díszítve olcsón kaphatók. GRIGER műkertész, Reg. Carol 39. (7335)

JÓ házikosztot keresek Marianum közeliében (nem kifőzdét). Cimeket a kiadóba kérek. (7327)

Bőrkabátokat

méret után legolcsóbban készítek. Bőrkabátok festését, javítását speciálisan, garancia mellett készítem. I. Hirsch, Marechal Foch (vált Cal. Victoriei) 5. sz. (f 1604)

CZAGA LAJOS lakatos készít új üzleti vasredőnyöket, napellenzőket, vállalt javításokat, valamint autógénhegesztéseket ideken is jutányos árban. Cluj, Strada Dacia 7. (f 1441)

BŐRKABÁTOKAT

méret után készítek. egyben festést és javításokat garanciával legolcsóbban vállaltok. Bergfeld Izsó, Regele Ferdinand 10. (7393)

AZ, aki vasárnap mult egy hete elvitte az asztalról a táskát irattal és kulcsokkal, dobja vissza. (P 1747)

6000-8000 LEJ kölcsön kerestetik jó kamatra többszörös fedezetre. Ajánlatot Memorandului 26. ajtó 1. (7371)

NÉVNAPRA Ciklámenek, Chrisantiok, Aszparaguszok, kis és nagy pálmák, Dracénák, ficusok, díszített kosarak, koszorúk, szallaggal. Menyasszonyi és alkalmi csokrok, kerti fenyők, évelő székfűk öt színben, százszorszép, árvácska célszerűbb ültetni, mint tavasszal. Szatmári kertészetben. Str. Grigorescu 13. Telefon 730. (f 1605)

NAGY csomag ágynemű elveszett. Megtalálói, illetve nyomravezető jutalomban részesül Zsidó kórház vasalójában, Kós Jánosnánál. (7364)

MÁRTONFFY szücs R. T.

Reg. Ferd. 3. I. emelet, balra helyezte szörmeüzletét. Ezuton értesiti kedves vevő közönségét, hogy szörme szükségletét ezalatt a cim alatt szerezze be, mivel ugy a kész szörmeáru, mint az átalakítások és javítások a legolcsóbban szerezhetők le. (7371)

ARANYÉRT, ezüstért, régi aranyfogakért legtöbbet fizet az Elvetia, Regina Maria 41. (P 1749)

SZIGETI Árpád névre szóló adónyugtát találtunk Óvári adóhivatalnál. Tulajdonosa Memorandului 10. Casa Grafikánál átvetheti. (7392)

GLÜCK butoros elköltözött a Str. Decebal 3. alól Gen. Poetas 15. alá. (7401)

LAKAST KERES

LAKAST, esetleg kosztot keresek 14 éves fiugyermeknek. Ajánlatokat „Regele Carol II. előnyben” jellegű a kiadóba. (f 1579)

KIADÓ LAKAS

KIADÓ december 1-re jó szoba, konyha lakás 500 lejért, Str. Chintăului 37-a. Irtekezni Str. Bob 4. alatt. (f 1576)

KIADÓ Str. Florilor 1. szám alatt egy 5 és félszer 9 és fél méteres helyiség (f 1552)

KÖZÉPISKOLÁS fiúnak belvárosban teljes ellátást adok mérsékelt ártért. Cim: Str. Kogălniceanu No. 7., ajtó 5. (7351)

Kiadó azonnal a központban 3 szobás, konyha, fürdőszobás, balkonos lakás. Továbbá bankhelyiségnek, vállalatoknak vagy nagykereskedésnek, irodahelyiségeknek is tágas alkalmas szobák. Piața Cuza Voda No. 9

SZÉP kertés házban szoba, konyha, vendá kiadó. Regalá 42. (7139)

AZONNAL beköltözhető. Több szobás komfortos lakások, iroda és üzlethez is alkalmas. Str. Memorandului, Str. Săguna és Str. Regele Carol II.-n. Értekezni az Erdélyi Bankban. (P 1725)

1 SZÉP nagy uccai szoba, nagy konyha, speiz villany és vízvezetékkel 350 lejért december 1-re kiadó. Ugyanott egy kis főzőkemma 300 lejért eladó. Str. Horea 6. Dermata és vasut közeliében. (7249)

KIADÓ szoba, konyha, éléskamara, vendá és pince. C. Regele Carol 176. (7378)

GARAGE raktárhelyiség december 1-ére kiadó belvárosban. Értekezni lehet Calea Marechal Foch No. 11. (Gondoskodó szövetkezetben). (7382)

SZÉP butorozott szoba kiadó fürdőszobával, asztallal két izr. urnak, esetleg teljes ellátással. Vlahuta 2. (7369)

GYÖNYÖRŰ, napfényes komfortos 2 szobás lakás azonnal kiadó. Marechal Foch 26. sz., 1. (7374)

URES szobák főuccában 400 és 500 lejért. Ugyanott nagy kert kádó. Cim Arcanál, Regina Maria 45. (7380)

KIADÓ két szoba konyha, fürdő. Beköltözhető azonnal. Traian 39. (7381)

UNIRII közvetlen közelében nagy üzlethelyiség, ugyanott engross lerakataknak alkalmas nagy raktárhelyiségek kiadók. Cim a kiadóban. (7383)

KÉF egymáshanyló szoba fürdőszobával, használatlalt, butorozva kiadó. Str. Vlahuta 2. (7384)

KIADÓ különbejáratu üres emeleti utcai szoba központban. Cim: A. B. C. Áruház. (7409)

SÉTATÉRI villában szépen butorozott tiszta, különbejáratu szoba fürdőszobával használatlalt kiadó. Str. Băii Nr. 6. II. emelet, 9. (P 1748)

EGY szép butorozott szoba különbejáratlalt és fürdőszoba használatlalt, esetleg teljes ellátással azonnal kiadó. Motilor 57. sz. (P 1746)

KIADÓ világos, napos egy szoba, előszoba toilett-fülkével. Str. Regala 5-a. (P 1745)

EGY szoba, konyha, ugyanott olcsó fagyalombok eladó. Radic 3. (P 1743)

FOLYOSÍTIJÁK AZ ELMARADT KIVITELI PRÉMIUMOKAT

(BUCURESTI.) Brancovici, a Román Exportörök Szövetségének elnöke tegnap kihallgatáson kérte Negura szövetségi minisztertől az elmaradt kiviteli prémiumok folyosítását, amire ígéretet is kapott. Azután Pop Valer kereskedelmi miniszter előtt jelent meg aki a külföldi valuták leértékelése folytán előálló helyzetéről kijelentette, hogy miután a kötelezettségeknek a jelenlegi árfolyamokon való rendezése az exportörökre súlyos veszteségeket jelentene, a kormány gazdasági bizottsága ezt a kérdést véglegesen közelebbről rendezi.

— **A Kath. Napközi Otthon ünnepe.** Meleghangu, családias jellegű ünnepélyt rendezett vasárnap délelőtt a Kath. Napközi Otthon. A fiatal és tehetséges Balázs László festőművész által készített és adományozott — a mai kort hiven kifejező gondterhes, szomoruarcu, művésziesen szép Krisztus-kép felszentelését. A képszentelést a fiatal Balázs András lelkész, az otthon lelki vezetője végezte, aki ünnepi beszédben esetezte, hogy a művészet milyen közel hozza a lelket az Éghez. Majd gróf Bethlen Györgyné, a kath. Nőszövetség elnöknője meleg és közvetlen hangon mondott köszönetet a művész adományáért, ki első nyilvánosságra kerülő művét a Napközi Otthon egyszerű oltárára helyezve ajánlotta fel Istennek, Végül felcsendült — Bartunek tanár vezetésével — a kis ének kar s a pápai himnuszsal fejeződött be a lelkes ünnepség. Utána a vendégek résztvettek a kicsinyek étkezésén, akik jóízűen fogyasztották a gulyás-levest s az izesbuktát, majd hála köszönetet mondtak mindazoknak a jólkü egyéneknek, akik bármily szerény adománnyal hozzájárultak az intézmény fentartásához.

— **Csehszlovák-magyar kereskedelmi tárgyalások.** Budapestről jelent a MTI: Tegnap megkezdődtek a magyar külügyminiszteriumban a kereskedelmi tárgyalások, melyek az 1935. évi szerződést vannak hivatva messzemenőleg kibővíteni.

— **NÉMET TILTAKOZÁS A SZOVIETNÉL.** Berliu hírek szerint a birodalmi kormány tiltakozását jelentette be Moszkvában 23 Oroszországban élő német alattvaló letartóztatása ellen, valamint azért is, mert a Szovjet nem hajlandó felvilágosítással szolgálni a letartóztatottak terhére rótt bűncselekményekről.

— Az állami osztályosorsjáték huzása. A 12-ik állami osztályosorsjáték első huzásának eredményei november 15-én a következők voltak: A törzs-sorsjegynél nyertek: 1 millió lejt a 7294 széria I., II. 500 ezer lejt 1991 széria I., II. 200 ezer lejt 54269 széria I., II. 100 ezer lejt 30009 széria I., és II. 37342 széria I., II. 50.000 lejt 7906 széria I., II. 10129 széria I., II. 11529 széria I., II. 48159 széria I., II. számú sorsjegyek. Ezenkívül még számos 20 ezer, 10 ezer lejes és 4000 lejes nyereményt huztak ki. Végül az összes 24, 02 és 35 számokkal végződő sorsjegyek nyertek egy-egy új sorsjegynek megfelelő értéket a 12-es számú sorsjáték II. osztályára. A melléksorsjegynél (anexa) nyertek: 1 millió lejt a 211291 széria 1, 2 és 3. 250 ezer lejt 150199 széria 1, 2, 3. 100 ezer lejt 200887 széria 1, 2, 3. és 168716 széria 1, 2 és 3. 50 000 lejt 286044 széria 1, 2, 3. 290020 széria 1, 2, 3. 295906 széria 1, 2, 3. számú sorsjegyek. Ezenkívül még számos 10 ezer, 5 ezer és 2 ezer lejes nyereményt is huztak ki. Az alábbi végződésű sorsjegyek: 144. 203. 384. 411. 483. 643. 758. 807. 905 és 940 pedig egy-egy új sorsjegy ellenértékét nyerték meg a 12-ik osztályosorsjáték II. huzására.

BETEGSÉGÉLYZŐ-BÉLYEGEK

BE ÉS KIJELENTŐ IVEK, VALAMINT OKMÁNY, POSTA, SZÁMLA, ÉS REPÜLŐBÉLYGEK MINDEN CÍMLETBEN ÁLLANDÓAN KAPHATÓK A CALFA REGELE FERDINAND 59 SZÁM ALATTI DOHÁNYTÖZSDÉBEN BETEGSÉGÉLYZŐVEL SZEMBEN

EGYRE SÜLYOSABB A HELYZET BOMBAYBAN IS

(LONDON.) (Reuter.) Kalkuttából keltezett szikratávírat számol be arról, hogy Bombayban tegnap eddig ismeretlen ok folytán igen komoly összeütközésre került a sor a hindu lakosság és a fegyveres karhatalom között, melynek közel 50 halottja, többszáz sebesültje és 280 letartóztatottja van. A Reuter megállapítja, hogy a sepy-lázadás óta ilyen nagyarányú lokális küzdelemre még nem volt példa India történetében.

A SARDUL-CLUJULUI HALALOS KARAMBOL ÜGYE AZ ÍTÉLŐTÁBLA ELŐTT

(CLUJ.) 1934. május 26-án este tíz óra tájban a 324-es számú oradeai gyorsvonat a Sardul-Clujului őrháznál elütött egy parasztszeke-re, amelyen Lacatus Flora, Lazar József és Ilea Vasile sardi lakosok ültek. Az összeütközésnél mindhárman meghaltak és elpusztultak a kocsi fogott lovai is. Az összeütközést tulajdonképpen az okozta, hogy az áldozatok Abrudan Vasile sorompó-ór ellenkezése dacára is erőszakkal felemelték a sorompót és áthajtotta a síneken, amikor a gyorsvonat elkapta kocsijukat. A tragédiáért a hatóságok Abrudan sorompó-órát vonták eljárás alá, de a törvényszék ártatlannak találva, felmentette. A tábla I. szekciójának Stanatopol tanácsa előtt felelősség folytán ma tárgyalják az ügyet, amikor is dr. Popov Adonis védőbeszédében felmentést kért. Lapzártakor a tárgyalás folyik.

MAR 40 ÁLDOZATA VAN A FRANCIAORSZÁGI LŐPORGYÁRI ROBBANÁSNAK

(MARSEILLE.) A Saint-Chamas-i lőporraktár robbanásáról borzalmas részleteket jelentenek. A robbanás a 164 számú épületben történt, ahol Tolita nevű robbanó anyagot gyártanak. A gyár egész személyzete oltáshoz fogott, amikor újabb robbanás történt, amely az egész épületet romba döntötte. A romok alól eddig mintegy 40 halott került elő, köztük a lőporgyár igazgatója. A sebesültek száma rendkívül nagy. A mentési munkálatok teljes erővel folynak.

— **Hadbíróági hírek.** Bereczky János magyar állampolgár ez év október 17-én Romániába szökött. Egy hónappal itéltek. — Popa Dumitru az oradeai 34-es tüzérezred közkapitánya engedély nélkül két hónapig távol maradt ezredétől, amiért ma a hadbíróság 4 hónappal marasztalta. — Molnár Imrét, ki határon katonai szolgálatot teljesít szökevénynek határon való átsegítésével vádolták. Ma azonban a tárgyaláson beigazolódtott a vádlott ártatlansága. Felmentették.

Példátlan légi és ágyutüzharc tombol a madridi fronton

(MADRID.) Hétfőn délután rendkívül elkeseredett légi harc vette kezdetét Madrid körül. A bombázások következében számos középület lángokba borult és igen sok magánépület is. Egy bomba a francia nagykövetség épületének tetőzetét súlyosan megrongálta, de emberéletben nem esett kár. A tüzoltók megfeszített erővel dolgoznak a lángbaborult épületek eloltásán, de képtelen megbirkózni a lángok féktelen erejével. A nemzeti csapatok és kormánycsapatok ugyanakkor rendkívül erős ágyu és gépfegyver-tüzelésbe is kezdtek, úgy, hogy most olyan légi bombaeső és gépfegyvertűz tombol Madridban és a város körül, hogy arra még algha volt példa. A nemzeti csapatoknak sikerült a kormánycsapatokon támadt rest kiséletve újabb seeregetek átszállítani a Manzanares folyón. A kormány milícia ugyanakkor a királyi palotából a tuszoktól kiűrt modellfogházból és más épületekből zudít rettenetes gépfegyver-tüzelést a nemzetiekre, akiket jelentéseik szerint egyes állásokból és elfoglalt épületekből ki is vetett. Madrid olyan rettenetes tüzharcok központjában áll, amely könnyen a város nagy részének elpusztulását vonhatja maga után. A felkelők ugyanis elkeseredetten támadnak, míg a kormánycsapatok a végsőkig védekeznek. A Havas jelentése szerint a főváros védelmi tanácsa a kormány helyzetét kedvezőnek látja és hír szerint a szocialista munkások

konferenciája Valenciából visszatért Madridba. Miaya tábornok szerint a felkelők erősen kegyetlenkednek az elfogottakkal.

ANTONESCO VARSÓBA MEGY

(BUCURESTI.) Antonescu román külügyminiszter néhány nap múlva Varsóba utazik a román—lengyel tárgyalások folytatása céljából.

MUSSOLINI UJ CIME: DUCE DE ITALIA

(RÓMA.) Diplomáciai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a holnap összeülő fasiszta nagytanács tanácskozásainak. A fasiszta nagytanács első sorban is, az olasz királyságot császársággá minősíti át és Olaszország uralkodóját az ország világhatalmi rangjának megfelelően császári címmel ruhazza fel. Ugyanakkor Mussolini közjogi állását is rendezik. Mussolini jelenleg hivatalosan a fasiszta párt vezetője és Olaszország miniszterelnöke. A vezéri címet a fasiszta párt adta neki és az olasz nép bár nem hivatalosan ezt beleegyezően tudomásul is vette. Most a nagytanács Mussolini abessziniai és egyéb érdemeit jutalmazva a Duce de Italia nevet adja neki és helyzetét úgy szabályozza, hogy Mussolini összekötő személyiség lesz a király, illetve császár és a mindenkor miniszterelnök között. Azt még nem tudni, hogy Mussolini így megtartja-e továbbra is a miniszterelnökséget, vagy esetleg más valaki kerül a helyébe.

Leütötték a bankaltisztet és 20 ezer pengőt elvettek tőle a budapesti bankrablók

(BUDAPEST.) Hétfőn délután az Angol—Magyar Bank Vilmos császár uti székházának termében három ismeretlen férfi megtámadta Holl bankaltisztet és 20 ezer pengőt rabolt el tőle. A rablótámadás pillanatok alatt játszódott le, akkor amikor az altiszt pénzt számolt. Holl csak azt érezte, hogy valaki tarkón üti, de amikor megfordult senkit sem látott, ugyanabban a pillanatban azonban már 20 ezer pengője hiányzott. Nagy zajt csapott, az ajtókat bezárták, de a rablókknak sikerült elmenekülniük. A bank igazgatósága, amely bejelentette a rablást a főkapitányságon ezer pengő jutalmat tűzött ki a nyomravezetőnek. Ma reggel jelentkezett a főkapitányságon Kompoki János taxifőőr, aki annak a feltevésének adott kifejezést, hogy a lapok útján közölt hézagos személyleírásból következtetve ő szállíthatta a három fiatalembert tegnap a gépkocsijával. Elmondotta, hogy a Vilmos császár uton három rohanó fiatalembert állította meg a gépkocsiját 12 óra tájban és azt mondták, hogy sietve vigye őket Budára a Kereskedelmi minisztérium épületéhez. Amikor odaértek kijelentették, hogy tulajdonképpen az iparügyi minisztériumba igyekeztek, vigye tehát oda őket, de a legsürgősebben, mert félnek, hogy elkésnek. Itt a minisztérium előtt azután kiszállottak a kocsi-jából, kifizették és nyomtalanul eltűntek. Kompoki pontos személyleírást adott a három fiatalemberről, akiket most az egész rendőrség lázasan keres. A detektívek egyébként elfogtak egy büntetett előéletű és gyanúsán viselkedő zsebmetszőt, akinél sok pénz láttak.

Ezt most szembesíteni fogják Holl bankaltiszttel.

Meghalt dr. Hirschler József

(CLUJ.) Transzylvánia magyarságának, elsősorban pedig az itt élő katolikusságnak mérhetetlenül súlyos gyászja van. Néhány hetes szenvedés után a Park-szanatórium egyik szobájában ma délelőtt kevéssel 10 óra után meghalt dr. Hirschler József prelátus-kanonok, aki évtizedeken keresztül volt a cluj-i egyház-község köztisztviselője és plebánja. Dr. Hirschler már hosszabb idő óta cukorbetegségben szenvedett, amelyhez az utóbbi évek sok mindenféle izgalma folytán szív- és idegrendszeri származó gyomorbetegségek járultak, míg végül is a betegség közben be-

álloft mellhártyagyulladás végzett a sok izgalom által erősen megviselt és legyengült szervezettel. Most a mély gyász pillanatában nem volna időszerű ezt a sok mindenféle meghurcoltatást szóvá tenni, amelyek ez a tiszta és nemeslelkű főpap a legutóbbi években átélt kényszerült. Annyi mindenféle vádaskodás és támadás érte, hogy valóban csodálatos lelki erővel kellett ezeknek az igazságtalanságoknak elviselésére. Nemrégiben előbb a polgári, majd a katonai hatóságok szolgáltattak teljes elégtételt a meghurcolt főpapnak, aki ezután bizonyosra vette

teljes egyházi rehabilitációját is, de ezt a reménykedést, amely feltétlenül valóra is várt volna, a váratlanul közbejött halál semmivé foszlatta.

Dr. Hirschler halála tulajdonképpen még orvosai számára is nagy meglepetést jelent. Igaz ugyan, hogy a múlt héten még gyöngéledett, sőt a halotti szentségeket is magához vette, de egy-két nappal ezelőtt az állapota jelentős javulást mutatott. Ma délelőtt fél 9 órakor még jó kedélyben beszélgetett el kezelő-orvosával dr. Weisz Fülöppel, akinek azt mondta, hogy reméli, hogy pár napon belül elhagyhatja a szanatóriumot. 10 óra tájban erős szívgörög, majd szívbénulás állott be, amely 2 perc alatt végzett a beteg szervezettel. A beteg állapotában az orvosai részéről is tapasztalt örömdetes javulás után váratlanul beállott, így annál nagyobb meglepetést váltott ki és a hír szinte percek alatt futva végig a városban, mindenütt mély szomorúságot és meglepetést okozott.

AZ ELHUNYT FŐPAP RÖVID PÁLYAFUTÁSA

Dr. Hirschler 1874-ben Ujpesten született s valóságos katolikus családból származva választotta a papi pályát. Budapesten, Esztergomban, Bécsben a Pázmáneumban és Rómában a Collegium Germanicum-Hungaricumban végezte tanulmányait. 1900 október 28-án szentelték pappá és mint a transzylvániai egyházegye papja, a cluj-i plebánián kápláni hitoktatói minőségben kezdte meg áldásos működését. Ujjászervezte a különböző katolikus egyesületeket és olyan széleskörű munkát végzett, hogy rövidesen az egyetemi hallgatók szemináriumának igazgatója, majd 32 éves korában 1906-ban cluj-i egyházközségi plebános lesz. Három évtizedes plebánosi működése alatt megújította a Szent Mihály templomot, átépítette az Augusteumot, csodálatos energiával életre hívta a Mariánus leánynevelő-intézetet, megépíttette a sétatéri bérházakat, ujjászervezte a különböző katolikus szervezeteket egyházi zeneiskolát létesített és még az alkotások egész sorával írta be örökre a nevét az egyházközség történetébe. Közben kanonok, főesperes, pápai prelátus lett és igen szép pályát futott meg egyházi téren.

Emellett óriási arányú irodalmi, főleg pedig művészettörténeti munkásságot fejtett ki, úgy, hogy szinte fel sem lehet sorolni azt a nagyarányú munkatevékenységet, melyet elvégzett. Nincs a cluj-i róm. katolikus egyházközség életének jóformán egyetlen ága sem ahová keze el ne ért volna és nem produkált volna újabb eredményeket. Az ismeretes holland kölcsönnel kapcsolatosan azután a méltatlan vádak egész sora zúdult rá, úgy, hogy végül is maga kérte állásától való felmentését, rehabilitációjáig, mert szinte élete utolsó percéig ezért dolgozott. Ezt az örömet azonban nem szerezte meg minden vonatkozásban számára az élet, mert sokoldalú munkás egyéniségére tökéletes rehabilitációjának megvalósulása előtt tett szomorú pontot a halál.

Temetése valószínűleg esztendőnkön lesz, előreláthatólag nagy egyházi pompával. E célból Márton Áron plebános megbeszélésre is hívta össze a kath. társadalom vezetőit, fekete zászlót tüzetett ki a főtéri templomra és harangozást rendelt el az összes helybeli kath. templomokban. Szerdán a helybeli templomok és a Marianum gyázmiséket tartanak a halott lelki üdvéért.

CENZURA